

Begeleid Leren
symposium
Interdisciplinaire samenwerking
onderwijs-GGz

Lies Korevaar

1

Overzicht

- Inleiding met casus
- Interdisciplinaire samenwerking
- Competenties
- Dilemma's

2

Inleiding

3

Samenwerking

Wat vinden jullie belangrijk bij het samenwerken met
andere disciplines/professionals
(van andere organisaties)?

4

Casus samenwerking

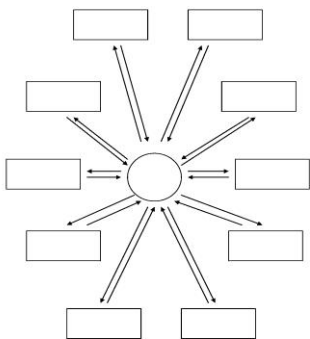
5

Casus

- Peter is een jongeman van 21 jaar. Gedurende zijn Havo-opleiding had hij zijn eerste psychose. Hij is verschillende malen opgenomen. De opnames duurden telkens een aantal maanden. Hij kreeg de diagnose schizofrenie. Na zijn laatste opname bleef hij een jaar in dagbehandeling. Tijdens deze periode haalde hij zijn Havo-diploma.
- Hij woont zelfstandig in een 2-kamer appartement met ambulante woonbegeleiding. Zijn ouders wonen in de buurt. Na het behalen van zijn Havodiploma heeft hij geen andere opleiding meer gevolgd. Hij werkte, steeds voor korte duur, voor een uitzendbureau. Hij vond dit erg eentonig werk en onder zijn niveau.
- Daarom meldde hij zich aan voor een fulltime opleiding Informatietechnologie op Hbo-niveau. Dit gaat goed. Hij haalt voldoende voor zijn toetsen en de docenten zijn tevreden over hem. Toch twijfelt hij of hij moet doorgaan. De opleiding kost hem veel energie, hij heeft nauwelijks contact met zijn medestudenten en als bijwerking van zijn medicatie kan hij zich moeilijk concentreren op zijn taken. Sinds kort loopt hij stage bij een ICT-bedrijf. Hij komt regelmatig te laat omdat hij 's ochtends moeilijk uit bed kan komen.

6

Samenwerkingsscan

7

Betrokkenen

- Mentor/slb'er
- Medewerker Begeleid Leren
- GGz-behandelaar
- Ambulante woonbegeleider
- Stagebegeleider school
- Werkbegeleider bedrijf
- Familie
- Peter zelf

8

Betrokken partijen

- Docenten
- Studieloopbaanbegeleider/mentor
- Administratieve ondersteuner
- Trajectbegeleider
- Psychiater / Psycholoog
- Medewerker uitkerende instantie
- Sociaal psychiatrisch verpleegkundige
- Ervaringsdeskundige (ex-)studenten
- Leerplichtambtenaar (afhankelijk van de leeftijd)
- Stagebegeleider / Praktijkbegeleider
- Familie
- Vrijwilligers
- Begeleid Lerend-medewerker

9

Geen enkele discipline heeft alle deskundigheid in huis om alleen, adequaat en effectief, complexe problemen van jongeren met psychische problemen die een opleiding (gaan) volgen op te lossen

10

Interdisciplinaire samenwerking: T-shaped professional

11

Interdisciplinaire samenwerking: T-shaped professional

• Monodisciplinair	I
• Multidisciplinair	III
• Interdisciplinair	TTT

12

Interdisciplinaire samenwerking (T-shaped)

Betekent dat je niet alleen vanuit je eigen referentiekader naar de situatie kijkt, maar je ook verplaatst in het referentiekader van de ander en wat jij kan bijdragen aan het oplossen van een probleem dat de ander ervaart

13

I - competenties

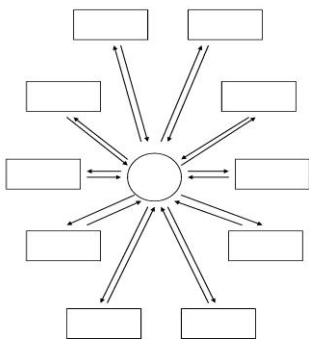
Inzetten eigen specialisme

(als verpleegkundige, sociaal werker, psycholoog, psychiater, studieadviseur, studieloopbaanbegeleider, mentor, decaan)

- Uitgaan en ondersteuning van eigen kracht, eigen regie van studenten (met psychische problemen)
- Ondersteuning sociaal netwerk (familie, vrienden, medestudenten)
- Inzetten professionele ondersteuning

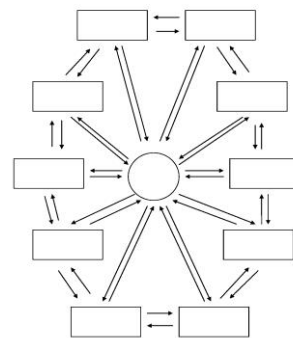
14

Samenwerkingscan

15

Samenwerkingscan

16

T-shaped professional

-- Competenties

17

Wat zou jezelf kunnen bijdragen aan het oplossen van een probleem die jouw collega (andere discipline) ervaart rondom studenten met psychische problemen?

18

T-shaped VAK-mensen

- Vaardigheden
- Attitude
- Kennis

19

Interdisciplinaire samenwerking

In welke mate kunt u onderstaande thema's toepassen in uw werk?					
Vaardigheden	1	2	3	4	5
1. Verbaliseren en vertalen naar andere disciplines					
2. Formuleren van gemeenschappelijke doelen					
3. Positieve feedback en reflectie op de samenwerking					
4. Omgaan met dilemma's en verschillen in de samenwerking					
5. O.a. of na Doel stellen en bereikt					
6. Hetgeen eigen expertise in andere disciplines					
7. Het en anderen en betalen van eigen inbreng van studenten					
8. Feedback geven					
9. Reageren op feedback					
10.					
11.					
Attitude	1	2	3	4	5
1. Openstaan voor feedback					
2. Open leerschool / zelfreflectie					
3. Bereidheid tot samenwerken					
4. Bereidheid de andere discipline					
5. Eigen expertise willen delen met anderen					
6.					
7.					
Kennis	1	2	3	4	5
1. Kennis van beschikbare methoden, technieken, hulpmiddelen					
2. Kennis van discipline					
3. Kennis van andere disciplines					
4. Kennis van voorafgaande en volgende andere vragen					
5. Kennis van psychische problemen met oplossingen van studenten					
6.					
7.					

20

Begrijpen, waarderen en inzetten

Elkaars rollen en deskundigheid begrijpen, waarderen en inzetten voor problemen die een collega ervaart

1. Weten wat je eigen beroepsidentiteit is en wat je een collega te bieden hebt
2. Basiskennis van andere referentiekaders
3. Integreeren van eigen vakkennis in andermans werkgebied

21

Vereisten voor goede samenwerking

- Overeenstemming over de definitie van het probleem dat dient te worden aangepakt en over de concepten die daaraan ten grondslag liggen
- Bijna iedere discipline heeft vanuit zijn eigen achtergrond en referentiekader een eigen definitie van de doelstelling
- Ook bestaan bij de betrokken disciplines diverse meningen over de doelstelling en uitgangspunten m.b.t. studenten met psychische problemen

22

Vereisten voor goede samenwerking

- Belangrijk om overeenstemming te hebben / te krijgen over de doelstelling van de samenwerking
- Daarbij dienen alle teamleden een stem te hebben
- Richtlijnen die door slechts één van de stakeholders worden uitgevaardigd kunnen er prima uitzien, maar worden in de praktijk vaak niet geaccepteerd door andere partijen

23

-- competenties

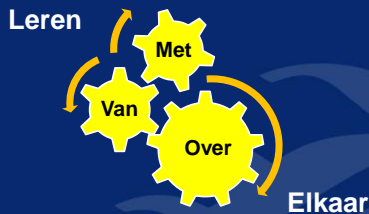
O.a.:

- Basiskennis van andere referentiekaders
- Gezamenlijk doelen stellen
- Integreeren van eigen vakkennis in andermans werkgebied
- Creatief denken (out of the box-denken)
- Communicatieve vaardigheden
- Dialoog - multiloog
- Samenwerking: integratief denken & overbruggen van leemtes
- Interdisciplinaire consultatie

Richten op creëren van meerwaarde voor iedere discipline

24

Interdisciplinaire samenwerking

25

Interdisciplinaire samenwerking vraagt om vier niveaus van actieve deskundigheid:

- het verwerven van de gewenste kennis over elkaars disciplines om te kunnen samenwerken; elkaars taal leren begrijpen en ten dele ook spreken
- ervaring opdoen door als team casuïstiek te bespreken
- als samenwerkend team praktijkkennis opbouwen
- ervaringskennis van studenten, hun sociaal netwerk en van vrijwilligers erkennen en benutten als gelijkwaardige bron van kennis, naast wetenschappelijke en professionele kennis

26

Gemeenschappelijke doelstelling

- Formuleren van een gemeenschappelijke doelstelling voor een student met psychische problemen
 - Schrijf eerst op wat volgens jezelf de doelstelling is t.a.v. de student met psychische problemen
 - Bespreek vervolgens de doelstelling met de collega's waarmee je samenwerkt. Bespreek de overeenkomsten en de verschillen tussen de geformuleerde doelstellingen
 - Iedere discipline formuleert vervolgens vanuit een interdisciplinaire invalshoek een gezamenlijk doelstelling voor deze student en welk specialisme iedere discipline inbrengt en wat zijn/haar specialisme voor een collega kan betekenen

27

**Welke dilemma's zie of ervaar
je in de praktijk bij de samenwerking?**

28

Dilemma's bij het samenwerken

- Geheimhoudingsplicht
- Meldingsplicht
- Privacy
- Niet dezelfde taal spreken

29

Taal en cultuur

OVDB

Opname Vervangende Deeltijd Behandeling

Opleidingen Verzorgende & Dienstverlenende Beroepen

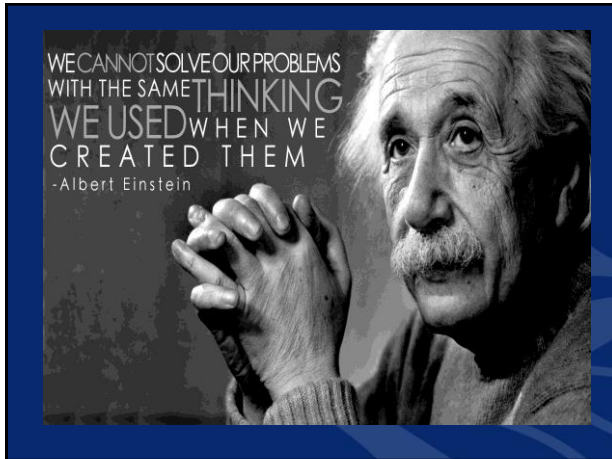
30

Afsluitend

31

**Samenwerken is een middel
en geen doel op zich**

32

33

HARTELIJK DANK VOOR JULLIE PARTICIPATIE

Lies Korevaar
e.l.korevaar@pl.hanze.nl

34

Eigen behoeften aan samenwerking

- Met welke organisatie(s) werk je samen op het gebied van school/begeleid leren?
- Wat zijn je ervaringen met deze organisaties?
- Met welke organisatie(s) kom je moeilijk in contact? Waarom?
- Hoe ziet de ideale samenwerking tussen onderwijs en GGZ eruit?
- Welke organisaties zouden volgens jou absoluut deel moeten uitmaken van een samenwerking gericht op Begeleid Leren?
- Wat wil je uit de samenwerking halen?
- Wat heb jij / heeft jouw organisatie bieden?

35

Oefening: Interdisciplinary Education Perception Scale (IEPS)

- Meten van de attitude t.o.v., en percepties van interdisciplinaire samenwerking

Onderverdeeld in:

1. Competentie en Autonomie
2. Behoeftte aan samenwerking
3. Feitelijke samenwerking
4. Begrijpen van andermans waarden

(Luecht, R. M., Madsen, M. K., Taugher, M. P., & Petterson, B. J., 1990)

36

Scoor je eigen interdisciplinaire samenwerking

- Bediscusseer de items met je buurman/-vrouw en geef de mate aan waarin je het eens of oneens ben met de uitspraken door het nummer te omcirkelen dat het beste je gevoel weergeeft (15 minuten)
- De schaal heft de volgende scoremogelijkheden: 6=sterk mee eens, 5=mee eens, 4=enigszins mee eens, 3=enigszins mee oneens, 2=mee oneens, 1=sterk mee oneens

37

Item locatie IEPS

1. Competentie en Autonomie: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 13
2. Behoeftte aan samenwerking: 6, 8
3. Feitelijke samenwerking: 12, 14, 15, 16, 17, 18
4. Begrijpen van anderms waarden: 11

38

Generalist of Specialist?

Duizendpoot of Genie?

39

Kenmerken interdisciplinaire samenwerking

- Het hebben van duidelijke doelen en het onderling eens zijn over deze doelen
- Het hebben van goede kennis van (en het respect voor) de bijdrage en de rol van andere disciplines, zonder vooroordelen
- Het beschikken over vaardigheden in communicatie, samenwerking, overleg en conflicthantering
- Een complementaire samenstelling naar disciplines en rollen
- Effectief leiderschap en vergadermanagement, waarbij openheid en zelfreflectie wordt gestimuleerd
- Het werken met gezamenlijke bronnen en dossiers, die het delen van kennis bevorderen

(McPherson, Headrick & Moss, 2001)

40

Wat heb jij te bieden?

Weten wat je eigen beroepsidentiteit is en wat jij te bieden hebt m.b.t. studenten met psychische problemen

Beschrijf je eigen beroepsidentiteit en –deskundigheid aan de hand van de VAK-criteria:

- Vaardigheden
- Attitude
- Kennis

Wat heb jij het team en je collega's op dit gebied te bieden?

Sterke beroepsidentiteit:
weten wat je te bieden hebt

+

Open ego:
open leerhouding en bereidheid tot helpen van een collega

41

42